

لکنت زبان؛ اختلال گفتاری شایع در میان کودکان

شنیدن اولین کلمات از زبان کودک یکی از شیرین‌ترین و به یادماندنی‌ترین لحظات زندگی هر پدر و مادری است. اما این مرحله شیرین از زندگی کودک نقشی مهم و حیاتی نیز دارد، چرا که کوچک‌ترین بی‌توجهی به مشکلات آن می‌تواند تبعات بسیاری در پی داشته باشد.

جام جم آنلاین: شنیدن اولین کلمات از زبان کودک یکی از شیرین‌ترین و به یادماندنی‌ترین لحظات زندگی هر پدر و مادری است. اما این مرحله شیرین از زندگی کودک نقشی مهم و حیاتی نیز دارد، چرا که کوچک‌ترین بی‌توجهی به مشکلات آن می‌تواند تبعات بسیاری در پی داشته باشد.

سعیده احمدی، کارشناس ارشد گفتار درمانی در این باره به [#171](#)؛ جام‌جم می‌گوید: «گفتار درمانی یکی از شاخه‌های علوم توانبخشی است که برای کمک و درمان اختلالات گفتار و زبان مانند لکنت مورد استفاده قرار می‌گیرد.»

وی به برخی موارد اختلالات گفتاری اشاره می‌کند و توضیح می‌دهد: [#171](#)؛ اختلال یادگیری زبان به این معنی است که بعضی بچه‌ها دیر شروع به حرف زدن می‌کنند و برای این کار به کمک‌های تخصصی نیاز دارند. البته معمولاً بچه‌هایی که اختلال یادگیری زبان دارند، در مدرسه هم با مشکل مواجه خواهند شد. چون زیربنای یادگیری خواندن و نوشتن، زبان است. در این موارد نیز [#171](#)؛ گفتاردرمانگر در بخشی که مشکل زیربنای زبانی دارد، می‌تواند به کودک کمک کند.»

وی ادامه می‌دهد: [#171](#)؛ اختلالات تلفظی هم از دیگر مشکلات است. البته در این مورد لازم است دقت داشته باشیم هر چه سن کمتر باشد، درمان هم بهتر و راحت‌تر صورت می‌گیرد، اما باز هم بزرگسالانی که اختلالات تلفظی دارند، می‌توانند برای درمان مراجعه کنند.»

کودکانی که عقب‌ماندگی ذهنی دارند و بچه‌های کم‌شنوا هم از دیگر گروه‌هایی هستند که گفتار درمانگرها با آنها کار خواهند کرد.

شایع‌ترین اختلال گفتار

یکی از مشکلاتی که شاید بیشتر هم با آن آشنا باشیم، لکنت زبان است. سعیده احمدی در این مورد توضیح می‌دهد: [#171](#)؛ این‌که لکنت از کودکی و در سنین زیر 6 سال شروع می‌شود، اما گاهی ممکن است درمان نشود و تا بزرگسالی ادامه پیدا کند.»

وی می‌افزاید: [#171](#)؛ لکنت زبان شایع‌ترین مشکلی است که میان بچه‌های عادی وجود دارد. به‌طور تقریبی 5 درصد بچه‌های زیر 6 سال در دوره‌ای دچار ناروانی سخن گفتن و لکنت می‌شوند.»

وی به والدین توصیه می‌کند هیچ وقت با تصور این‌که شاید لکنت زبان کودک خودش خوب شود، نسبت به این مشکل بی‌اعتنا نباشند.

این کارشناس گفتاردرمانی یادآور می‌شود: [#171](#)؛ گفتار درمانگر به والدین مشاوره خواهد داد که با چه کارهایی لکنت زبان کودک بهبود می‌یابد. به عنوان مثال شاید والدین باید عادت‌های گفتاری‌شان را تغییر دهند یا تغییراتی در ارتباط‌شان با کودک ایجاد کنند. بنابراین اگر آنها چنین مواردی را رعایت کنند، به احتمال زیاد این مشکل کودک نیز درمان خواهد شد.»

احمدی با تأکید بر این نکته که اگر درمان در همان سنین زیر 6 سال شروع شود، خیلی بهتر بوده و اکثراً هم موفقیت‌آمیز است، توضیح می‌دهد: [#171](#)؛ اگر لکنت زبان کودک زیر 6 سال درمان نشود، وقتی وارد مدرسه می‌شود آگاهی زبانی وی بالا رفته و متوجه مشکل گفتاری خود می‌شود. همچنین بچه‌های دیگر هم متوجه این تفاوت خواهند شد، در نتیجه کودک دچار استرس و اضطراب شده و پس از این دیگر لکنت، یک اختلال ساده گفتاری نیست. بلکه موارد روحی، روانی نیز بر لکنت تأثیر گذاشته و درمان آن را مشکل‌تر می‌سازد. به همین دلیل همیشه توصیه می‌شود به محض این‌که اولین علائم ناروانی را در سخن گفتن کودک مشاهده کردید، حتماً با یک گفتار درمانگر مشورت کنید.»

وی می‌افزاید: [#171](#)؛ زمانی که کودک خوب شد نیز ارتباط با گفتار درمانگر را قطع نکنید. چون لکنت در ابتدا گاهی هست و گاهی نیست. اما والدین نباید تصور کنند در دوره‌هایی که لکنت وجود ندارد، کودک خوب شده است و در نتیجه درمان را رها کنند. بلکه نظارت گفتار درمانگر باید یک تا دو سال ادامه داشته باشد تا از بهبود قطعی مطمئن شویم.»

كودكان در سنين متفاوتي شروع به حرف زدن مي‌كنند و به همين دليل حد متوسطي براي تعداد لغات و حرف زدن آنها در نظر گرفته مي‌شود.

احمدي مي‌گويد: #171; معمولاً در يك سالگي بچه به طور متوسط بايد 3 كلمه ياد گرفته باشد و تا يك و نيم سالگي اين مقدار به 20 كلمه برسد، كه در مورد بعضي‌ها بيشتر است و بعضي‌ها كمتر. اين تعداد كلمات با افزايش سن كودك نيز افزايش مي‌يابد. در نتيجه اگر مشخص شد كودك از حد متوسط هم كمتر حرف مي‌زند، بايد به متخصص مراجعه كنيم.»

وي مي‌افزايد: #171; اگر كودكي 3 سال دارد و خيلي كم حرف مي‌زند، حتماً بايد به متخصص مراجعه كرد، چون كم‌كم دارد به سنين مدرسه رفتن هم نزديك مي‌شود. البته ممكن است در خانواده اين دير حرف زدن را مربوط به مسائل ارثي بدانند و در نتيجه اقدامي براي بهبود آن نكنند. با اين‌كه اين مورد زمينه ارثي هم دارد، بايد دقت داشته باشيم كه اين اختلال در همه به يك شدت به ارث نمي‌رسد. همچنين ممكن است فردي كه در خانواده همين مشكل را داشته از نظر تحصيلي هم موفق نبوده باشد. درحالي كه هيچ‌كس نمي‌داند علت اصلي مشكل وي در خواندن و نوشتن، در حقيقت زير بناي ضعيف زباني است.»

در نتيجه مشخص است كه با مشاهده كوچك‌ترين نشانه‌اي از اختلالات گفتاري بايد به گفتار درمانگر مراجعه كرد تا از بروز مشكلات بعدي پيشگيري شود.

نيلوفر اسعدي بيگي / گروه سلامت